

Pla local de salut de Cambrils

Resum executiu

Pla local de salut de Cambrils

Perfil de salut

Barcelona, Juny del 2019

Spora Sinergies SCCL

<http://www.spora.ws>

.....
C/ Floridablanca 146 3r 1ª. 08011. Barcelona

Tel. +34 93 532 66 66 | Fax +34 935 504 444

Composició de l'equip

Coordinació del projecte: Marcel Balasch

Cap d'equip: Mireia Faucha

Consultoria tècnica: Jon Casado i Cristina Huertas

INTRODUCCIÓ

Presentació

Un Pla Local de Salut és un instrument que ordena el procés de millora de l'entorn per fer del municipi un context més saludable. El seu objectiu és «fer que l'opció saludable sigui l'opció més fàcil de prendre per a tots els ciutadans» (Avaluació del PLS de Varde, 2014).

El Pla Local de Salut parteix de l'elaboració d'una anàlisi de la situació de la salut al municipi. Aquesta anàlisi ofereix la informació necessària per elaborar i ordenar les línies d'acció que cal emprendre per millorar la salut del municipi, el que es coneix com a Pla d'Acció.

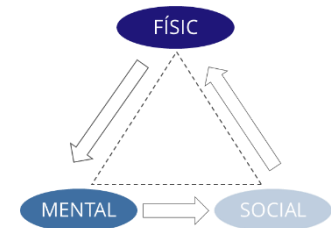
El present document exposa el resum executiu del resultat de la fase diagnòstica, és a dir, el Perfil de Salut. Aquest document aglutina el conjunt de les dades diagnòstiques de la situació de la salut del municipi de Cambrils. Concretament, es recullen els principals reptes i actius en relació als següents eixos temàtics:

1. Dades sociodemogràfiques generals
2. Estat de salut
3. Hàbits i estils de vida
4. Context físic
5. Context social i econòmic

Conceptes clau

Salut

«La salut és un estat de complet benestar físic, mental i social, i no tan sols l'absència d'afeccions o malalties» (OMS, 1946)

Determinants socials de la salut

La salut està condicionada per les circumstàncies en què les persones neixen, viuen i envelleixen. Aquestes circumstàncies, conegudes amb el nom de “determinants socials de la salut”, inclouen factors econòmics, mediambientals, culturals, socials i polítics vinculats a polítiques no sanitàries. El Pla local de salut ha de tenir en compte aquestes variables per contribuir a la millora de la salut.

Equitat en salut

Els determinants socials de la salut poden generar iniquitats en l'accés a la salut. És a dir, hi ha variables com el sexe, l'edat, la classe social, o l'origen poden incidir en la nostra possibilitat de gaudir d'una bona salut. El Pla local de salut ha de contribuir a la possibilitat que qualsevol persona, independentment de les seves circumstàncies, pugui arribar al seu màxim exponent de salut.

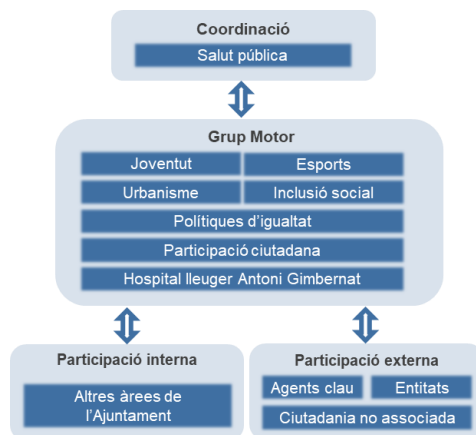
Salut en totes les polítiques

Per tenir en compte els determinants socials de la salut i contribuir a l'equitat, cal adoptar un enfocament intersectorial, en què es tingui en compte les repercussions sobre la salut des de les diferents àrees de l'administració local.

METODOLOGIA

Organització

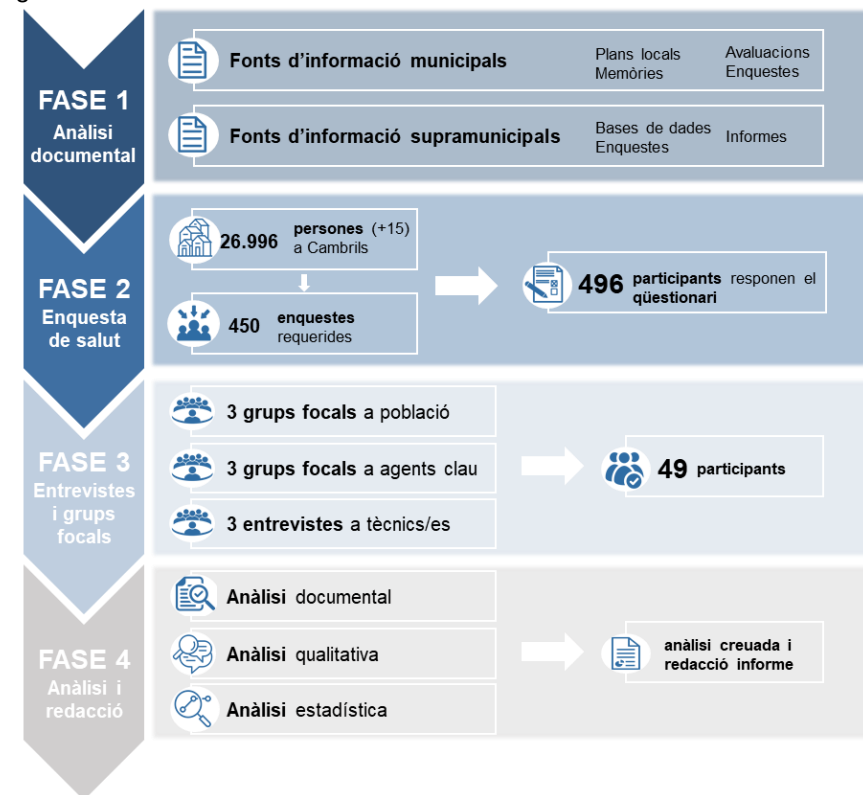
El Pla local de salut parteix de la perspectiva de Salut en Totes les Polítiques. Per això, un dels aspectes clau a l'hora d'elaborar el Perfil de salut ha estat la participació de les diferents àrees de l'Ajuntament a partir d'un treball intersectorial. A més, també ha estat fonamental la incorporació d'altres agents locals que no formen part de l'ens municipal, com són els serveis sanitaris, les entitats i associacions, o la població general.

Procés d'elaboració

El Perfil de salut s'ha elaborat mitjançant la recopilació de dades primàries i secundàries a partir de la combinació de diferents metodologies: anàlisi documental, entrevistes, grups focals i enquestes. La combinació d'aquestes metodologies permet obtenir una panoràmica complexa i fidedigna de la situació en salut de Cambrils.

Per a l'elaboració del Perfil de salut, s'han dut a terme 4 fases de treball, que s'han desenvolupat al llarg de 7 mesos, com mostra la infografia següent:

RESULTATS

1. Dades sociodemogràfiques generals

Temàtica	Dades destacables
Dades generals	- Població: 32.855 hab. - Superfície: 35,21km². - Densitat: 933,1 hab./km²; xifra molt superior a la mitjana catalana.
Distribució poblacional	- La distribució poblacional segons sexe és molt similar a la de Catalunya (50%) amb un 51% de dones i un 49% d'homes. - El 21% de la població és estrangera, dada similar a la de Catalunya (18%). - El 18% de la població és de nacionalitat estrangera, xifra quatre punts percentuals superior a la mitjana de Catalunya (14%). - El gruix de la població de Cambrils es situa en les franges d'edat entre 30 i 59 anys; distribució força similar a la de la resta de Catalunya. - Es preveu un envelliment progressiu de la població en els propers anys.
Moviment de la població	- La població estacional té un pes important (9.433 persones) i representa un augment de la població del municipi d'un 128% entre els mesos d'abril i setembre. - La població de Cambrils ha crescut de forma superior a Catalunya els darrers anys. - Índex d'envelliment: 82,52; molt per sota del català - Índex de sobreenvelliment: 12,57; xifra positiva en comparació amb la província de Tarragona (16,08). - Taxa de mortalitat: 6,9‰; inferior a Catalunya. - Taxa d'estrangeria: 17,74%; amb tendència a la baixa, tot i ser major a la de la Província de Tarragona.

**Població en
situació de
dependència**

- **Índex de dependència global:** 53,01; exactament **igual que a Catalunya**.
- Hi ha **1.934 persones** amb una **discapacitat legalment reconeguda**.
- El **5,78% dels casos atesos** des dels Serveis Bàsics d'Atenció Social (SBAS) al 2017 han estat persones amb **discapacitat**.
- El **SAD dependència** ha duplicat el nombre de persones ateses des de 2014, però ha disminuït el nombre d'hores mensuals destinades de 14,48h al 2014 a 9,55h al 2017.
- Les actuacions de **teleassistència** (o telealarma) atenen **164 persones**, la majoria de les quals són **dones** (aprox. 80%) i **majors de 85 anys** (aprox. 40%).

2. Estat de salut

Temàtica	Actius	Reptes
Percepció de l'estat de salut	- L'autopercepció de salut de la població de Cambrils és bona (79,9%), una dada similar a Catalunya ; i tan sols un 1'8% afirma que és dolenta o molt dolenta.	- Els homes tenen una lleugera millor autopercepció de salut que les dones. - La percepció de salut disminueix amb l'edat . Però les persones de 65 i més anys manifesten tenir una salut molt bona en un percentatge superior que les de 45 a 64 (13,4% enfront 10,1%).
Benestar emocional i salut mental	- El benestar mental és similar en homes i dones . - El benestar mental augmenta amb l'edat ; una tendència inversa a la de Catalunya. - La població sent molt freqüentment sentiments positius vinculats a les relacions interpersonals i a la vida en comunitat (sentir interès pels altres, sentir-se estimat/da i sentir-se proper/a a altres persones).	- Els sentiments positius presenten diferències per sexe : les dones senten interès pels altres (89,5%) i s'interessen per coses noves (78,8%) en major mesura que els homes (72,4% i 65,9%, respectivament). - El nivell de benestar mental de la població cambrilenca està lleugerament per sota del català . - Els trastorns més habituals en dones són la depressió i els trastorns adaptatius ; mentre que entre els homes , el trastorn per dèficit d'atenció i/o hiperactivitat .
Índex de massa corporal	- La meitat de la població de Cambrils té un pes normal , dada molt similar a la de Catalunya. - El 12,8% de la població té obesitat ; dada lleugerament inferior a la de Catalunya .	- El sobrepès és molt superior en homes que en dones. - El sobrepès es dona sobre tot en població d'entre 45 i 64 anys , amb valors superiors a la mitjana catalana .
Accidents de trànsit	- Dels 176 accidents de trànsit (2018), cap de les víctimes (93) va ser mortal .	- Dels 176 accidents de trànsit (2018), el 80% van patir ferides lleus .
Mortalitat	- L' esperança de vida en néixer a Cambrils és inferior a la mitjana catalana en ambdós sexes. En homes 78,8 a Cambrils vs 80,2 a Catalunya i en dones 83,6 vs 85,9.	- L' esperança de vida de les dones de Cambrils és força superior a la dels homes.; però en ambdós casos està per sota de la catalana . - La Taxa estandarditzada de Mortalitat (TEM) està per sobre de la catalana , tant en homes com en dones. - Les malalties de l'aparell circulatori constitueixen la primera causa de mortalitat en dones ; i els tumors , en homes .
Serveis sanitaris	- El 70% de la població assegurada a l'ABS de Cambrils se situa entre els 15 i 64 anys , i el 18% entre els 0 i els 14 . - Gairebé el 70% de la població acudeix a l'Hospital ocasionalment ; i ho fan en major mesura les dones i les persones de 65 anys i més . - L' Hospital lleuger rep una valoració positiva , especialment entre les persones de 65 anys i més .	- L' ATDOM presenta un nivell d'atenció superior a la mitjana catalana . - La cobertura vacunal gripal presenta un nivell superior a la mitjana catalana .

3. Hàbits i estil de vida

Temàtica	Actius	Reptes
Activitat física	- La meitat de la població duu a terme els paràmetres d'activitat física recomanada per l'OMS. - A Cambrils, no existeixen diferències significatives entre el percentatge de dones i homes que realitza un nivell d'activitat física alt. - Un entorn natural privilegiat, la presència d'un nombre elevat d'entitats esportives i una àmplia oferta d'activitats són els principals actius. - El municipi promou força activitats físiques adreçades a nenes i nens, així com per a persones grans que reben una valoració molt positiva. - El municipi compta amb un total de 650 instal·lacions esportives. - El passeig és un actiu important per la promoció de l'activitat física perquè ja que ha contribuït al seu augment.	- La major responsabilització del treball reproductiu que assumeixen les dones esdevé un obstacle per a realitzar activitat física. - El cost de les activitats pot suposar un entrebanc per algunes persones. - Els homes i les dones grans realitzen activitats físiques diferents. - Les noies joves fan menys esports que els nois. - Hi ha una manca de recursos i actuacions específiques adreçades a persones amb problemes de salut mental que promoguin l'activitat física. - La pista d'atletisme està infrautilitzada mentre que la piscina està força saturada i presenta problemes de manteniment. - En alguns barris, especialment al de Vilafortuny, no existeixen espais i equipaments on realitzar activitat física i esportiva.
Consum de substàncies	- El 77,7% de la ciutadania cambrilenca no és fumadora. - El consum diari de tabac és 6,6 punts inferior al del territori català. - El consum de tabac s'equipara entre homes i dones. - A partir dels 45 anys, el consum diari de tabac decreix considerablement. - La prevalença de consum diari d'alcohol és força similar a Cambrils (13,4%) que a Catalunya (15,6%). - Les tendències de consum per edat i sexe de haixix o marihuana i tranquil·litzants són les mateixes que en el conjunt de Catalunya.	- El consum ocasional de tabac és superior a Cambrils que a Catalunya. - El consum d'alcohol és més freqüent a Cambrils que a Catalunya. - El consum setmanal d'alcohol és més elevat en homes que en dones. - La prevalença de consum setmana d'alcohol augmenta amb l'edat, sent les persones de més de 65 anys les que consumeixen alcohol més sovint. - Els tranquil·litzants, sedants o pastilles per a dormir són les substàncies més consumides sobretot per dones i persones de més de 45 anys; mentre que els homes i les persones joves consumeixen més haixix i marihuana. - Es detecta preocupació pel consum de marihuana o haixix entre adolescents, tot i que les dades d'Espanya i Catalunya indiquen que l'edat d'inici és superior als 12-13 anys (14,9) i que el consum diari en adolescents és residual.
Hàbits alimentaris	- El 77,7% de la població de Cambrils segueix la dieta mediterrània; una xifra significativament superior a la població de Catalunya. - L'adherència a la dieta mediterrània s'incrementa amb l'edat. - Els serveis socials del municipi desenvolupen diferents programes per assegurar l'accés a l'alimentació per part de la població. - Existeix una àmplia oferta de productes de qualitat de kilòmetre 0 a bon preu, i l'oferta gastronòmica està molt basada en el producte autòcton i la dieta mediterrània.	- Les dones tenen una prevalença de compliment de la dieta mediterrània més elevada, si bé la diferència és significativament menor que a Catalunya. - L'adherència a la dieta mediterrània a la zona del Port i a l'Eixample Platja és significativament més baixa que a la resta del municipi. - Hi ha persones en situació de vulnerabilitat econòmica que no tenen garantit el dret a l'accés a l'alimentació saludable. - La major part de la població no sol comprar de manera habitual al mercat ambulant i el graú d'utilització del Mercat de la Vila és força baix.

4. Context físic

Temàtica	Actius	Reptes
Entorn natural i urbà	- L'entorn natural de Cambrils és un actiu per a la salut, ja que esdevé un lloc de trobada i de promoció de la vida activa. - Cambrils compta amb un rati de zones verdes per habitants superior a l'establert per l'OMS. - La meitat de la població fa servir de tant en tant els parcs saludables, especialment les persones grans i les dones. Aquests reben una puntuació notable i es valora especialment la seva ubicació. - La majoria de la ciutadania fa ús dels parcs, però el seu ús augmenta entre la població que hi viu més a prop. - Cambrils gaudeix d'un gran nombre d'equipaments públics.	- La sensació d'inseguretat pot provocar que les persones evitin alguns espais públics. Es destaquen diversos aspectes que incrementen la sensació d'inseguretat: hora del dia, il·luminació, estructura urbana, característiques dels espais, policia, imaginaris al voltant dels espais. - Es destaca que cal millorar el manteniment i la senyalització de les rutes saludables perquè sigui més fàcil fer-ne ús. - Alguns parcs estan dedicats a un sol ús i, per tant, només hi acudeix un perfil molt determinat de persones. - L'estat de conservació dels parcs es considera millorable.
Mobilitat	- El transport públic urbà és molt assequible. - Cambrils disposa de diversos mitjans de transport públic interurbà com a alternativa al vehicle privat per desplaçar-se fora del municipi. - L'orografia uniformement plana de Cambrils representa un actiu fonamental per a la promoció de la mobilitat activa. - El municipi disposa de diverses zones de vianants. - La xarxa ciclable és molt extensa i es valora positivament. - L'accés amb transport públic al CAP és senzill. - Es disposa de transport públic per accedir a l'hospital.	- La població de Cambrils utilitza habitualment el cotxe per realitzar desplaçaments, ja sigui dins o fora del municipi; mentre que el transport públic és poc utilitzat. - Les persones usuàries del transport públic urbà destaquen que no és còmode per desplaçar-se pel municipi. - La població considera que els mitjans públics de transport interurbà encara tenen marge de millora. - Algunes zones de vianants són difícilment accessibles. - La xarxa ciclable presenta certes deficiències. - El transport públic per accedir a l'hospital té un ampli marge de millora.
Habitatge	- L'ajuntament està prenent mesures pel que fa a la pobresa energètica. - Es disposa d'ajudes socials per adaptar els habitatges per a millorar l'accessibilitat, però sovint es desconeixen.	- La majoria de persones que demanden ajudes del servei d'habitatge són dones. - La tendència al lloguer estival, la quantitat de pisos buits inutilitzats i la manca de lloguer social contribueixen a dificultar l'accés a l'habitatge. - L'elevat preu del lloguer afecta especialment persones joves, persones d'origen divers, persones amb pocs recursos econòmics i famílies monoparentals. - Els habitatges que tenen lloguers a preus assequibles solen estar en mal estat. - Es detecten problemàtiques de pobresa energètica. - Hi ha una manca de serveis de suport per a les persones que volen envellir a casa. - Les places públiques de residències són escasses i les privades tenen un preu molt elevat.

Variables ambientals i protecció de la salut

- La **recollida selectiva** segueix una **tendència creixent**.
- Es compleixen les **competències de protecció**: contaminació del medi, aigües de consum públic, platges, equipaments públics i llocs habitats, insalubritat en habitatges particulars i seguretat alimentària.
- El municipi **compleix amb els objectius mínims de qualitat de l'aire** establerts pel que fa al diòxid de nitrogen, partícules de mida inferior a 10 micres, sulfur d'hidrogen, àcid clorhídric i benzo(a)pirè.

- Emergeix una **controvèrsia entorn la il·luminació** de l'enllumenat dels carrers.
- Els **residus** de Cambrils gairebé **dupliquen els de la comarca**.
- Emergeix **certa preocupació entorn el control de plagues**. Concretament, pel que fa als coloms, les rates, les paneroles, els mosquits i les cotorres.

5. Context social i econòmic

Temàtica	Actius	Reptes
Àmbit econòmic i laboral	- La Renda Familiar Bàsica Disponible (RFBD) ha mantingut nivells similars entre 2005 (14.600€) i 2015 (14.800€), resultat lleugerament superior a l'obtingut a la comarca. - L'atur de llarga durada presenta un valor total (3,6) mig punt inferior al valor total de Catalunya (4,2).	- Les intervencions realitzades pels serveis socials es concentren en la infància (27,06%), famílies (26,75%) i persones grans (21,14%). - La població jove (entre 16 i 35 anys) representa poc més del 25% de la població activa. - La taxa d'atur registrat (2018) és 15,4% i té major prevalença en dones (19,63% vs. 11,62%) i en la franja d'edat jove, entre 16 i 24 anys (21,58% de taxa d'atu). - El 58% de les dones del municipi assumeixen les tasques de cura dels i les menors de 15 anys i en el 71% dels casos assumeixen la major part de tasques dins la llar. - Els homes tenen una participació superior a les dones en la realització de tasques benèfiques o de voluntariat social (56% vs. 44%).
Educació	- El nivell d'instrucció de la població de Cambrils és molt similar a la de Catalunya, amb un 60% amb instrucció de segon grau. - Cambrils disposa d'una àmplia oferta d'activitats extraescolars. - Els centres cívics reben una bona valoració, especialment, entre les poblacions que hi van més sovint. - L'assistència al Centre Cultural i el grau d'ús dels centres cívics augmenten considerablement amb l'edat. - Es valora molt positivament que el municipi disposi d'un teatre-casal i d'un cinema. - L'Ateneu Juvenil rep molt bones crítiques.	- El percentatge de dones sense estudis o amb diplomatura és superior al d'homes. - El nombre de persones sense estudis i amb estudis de primer grau és superior entre la població de nacionalitat espanyola. - Manca de recursos per atendre la diversitat intel·lectual als centres educatius. - El preu de les activitats extraescolars pot ser un entrebanc a l'hora d'accedir-hi. - La majoria de persones usuàries de les formacions per a adults són dones. - El 50,6% de la població no va mai als centres cívics. - El 47,8% de la població no va mai al Centre Cultural i el 16,7% no el coneix.
Participació social i comunitària	- Cambrils disposa d'un ampli teixit associatiu. Les entitats esportives (22%), seguides de les culturals (21%) són les que tenen major presència. - Gairebé el 70% de la població assisteix a les Festes Majors, que reben una valoració notable. - Les dades d'assistència i valoració del casal són molt positives: el 70% de persones grans hi va ocasionalment o molt habitualment.	- Les entitats socials presenten una manca de relleu generacional. - El perfil de les persones vinculades a les entitats no aconsegueix incorporar persones d'orígens culturals diversos. Una causa pot ser que les activitats responen únicament a cànons culturals occidentals i catalans, o la manca de presència d'activitats interculturals. - Les persones que viuen en els barris més allunyats del centre participen menys en les entitats i associacions que estan generalment ubicades en la zona centre. - L'assistència a les Festes de Barri és sensiblement inferior que la de les Festes Majors i reben una pitjor valoració - Les activitats i esdeveniments es concentren a la zona centre, fet que esdevé un factor de risc d'aïllament social per les persones residents en barris dels extrems del municipi, especialment les persones grans i aquelles amb mobilitat reduïda.

